

κάδες ρακί. Κι ἄς μὴ χαροῦνε γι' αὐτὸ οἱ γιατροὶ Κανένας δὲν ἔγινε ἀλκολικός. Ὁ νησιώτης ἔπινε ἕνα ποτηράκι τὸ χειμῶνα καὶ ζεσταινότανε, ἔρριχνε στὸ νερό του καὶ ξεκουραζότανε. Ἡ χημεῖα θαρρῶ πῶς λέει, πῶς τὸ σπέρτο, ἅμα πίνεται λίγῳ, ἀναπληρώνει τὴν τροφή στὴ φτώχεια καὶ στὴν ἀργατιά. Τώρα τὸ χάσανε κι αὐτό, δίχως νὰ κερδίξῃ κανέναν, καὶ πετᾶνε τὰ τσίπουρα. Κι ἔμωσ ὁ εἰσπράχτορας γυρίζει καὶ γιομίζει τὴ τζάντα του μὲ φόρους—μὲ αἷμα γράφε.

Ἄξαφνα προχτὲς ἀκούσαμε βιολιά καὶ λαούτα. Μπατινάδα καταμεσήμερα. Ὅλοι ξαφνιαστήκαμε. Τί νᾶναι, ποιὸς βρῆκε θησαυρό, ποιὸς παντρεύεται; Προβαίνουμε, καὶ τί νὰ ἰδοῦμε. Μπροστὰ τὰ παιχνίδια καὶ πίσω δυὸ λεβέντες, μὲ τὸ κόκκινο γαρύφαλο σταυτί, νὰ τρυχουδᾶνε ἀγκαλιασμένοι.

Ρωτᾶμε :

— Τί τοὺς ἦρθε ;

— Τοὺς παίρνει τὸ ἐνιακόσα ἑφτά, μᾶς λένε.

Ξεχάσανε καὶ τὴν ἀπονιά της, καὶ τὴν πείνα τους καὶ τὴν κακομοιριά τους καὶ πᾶνε νὰ τὴν ξαναδουλέψουνε γλεντώντας.

Ἀθάνατε ρωμιέ !

Ἀμοργό, 20. 9. 1910.

ΓΕΑΗΣ

Π. Σ. ΔΕΛΤΑ

ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

—ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ (μὲ εἰκόνες τοῦ κ. Ν. Λύτρα).

—Η ΚΑΡΔΙΑ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΑΣ (μὲ εἰκόνες τῆς Κας Σοφίας Δασκαρίδη).

Τυπώθηκε στὴ Λόντρα, σὲ διαλεχτὸ χαρτί καὶ εἶναι καλλιτεχνικὰ δεμένο.

Πουλιέται στὸ βιβλιοπωλεῖο τῆς «Ἑστίας» δρ. 3,50.

ΣΤΑ ΠΕΣΤΗΡΙΑ

Éditions de
EUGÈNE FIGUÏÈRE ET Cie
7, Rue Corneille, Paris

ΣΩΤΗΡΙΗ ΣΚΙΠΗ :

1. ΘΕΑΤΡΟ ΚΑΙ ΠΡΟΖΑ

2. ΤΡΟΠΑΙΑ ΣΤΗΝ ΤΡΙΚΥΜΙΑ

3. ΟΙ ΤΣΙΠΤΑΝΟΘΕΟΙ

Γιὰ τὰ τρία αὐτὰ βιβλία, ἀπὸ 80 σελ. τὸ καθένα, ποὺ ἀνάλαβε νὰ τυπώσῃ ὁ ἐκδότης Eugène Figuière, γίνονται ἐγγράφες στὴν τιμὴ τῶν 5 φρ. γιὰ ὅλα μαζὶ καὶ 2 φρ. γιὰ τὸ καθένα χωριστά.

Τῶν δυὸ τελευταίων βιβλίων θὰ τυπωθοῦνε, γιὰ βιβλιοφίλους καὶ βιβλιοθήκες, 12 ἀντίτυπα σὲ ἑλλαντικὸ χαρτί, στὴν τιμὴ τῶν 12 φρ. γιὰ τὰ δυὸ μαζὶ καὶ 7 φρ. γιὰ τὸ καθένα χωριστά.

Ο "ΝΟΥΜΑΣ,"

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΕΡΙΑΚΗ

Διευθυντής : Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Συντάκτης : Ν. Α. ΠΟΡΙΩΤΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ : ΑΡΜΟΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΗ, Ἄρ. 11, ΑΘΗΝΑ

Συντρομὴ χρονιάτικη : Γιὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ γιὰ τὴν Κρήτη δρ. 10. Γιὰ τὸ ἐξωτερικὸ φρ. χρ. 12 1/2.—Γιὰ τὶς ἐπαρχίες δεχόμαστε καὶ τρίμηνες συντρομὲς (3 δρ. τὴν τρίμηνιά).—Κανέναν δὲ γράφεται συντρομητὴς ἂν δὲ στέλνει μπροστὰ τὴ συντρομὴ του.

20 λεπτὰ τὸ φύλλο, 20.—Τὰ περασμένα φύλλα πουλιοῦνται στὸ γραφεῖο μᾶς στὴ διπλὴ τιμῇ.

Βρίσκεται στὴν Ἀθήνα σ' ὅλα τὰ κιάσκια, καὶ στὶς ἐπαρχίες στὰ Πραχτορεῖα τῶν Ἐφημερίδων.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

ΤΟ ΡΟΥΣΦΕΤΙ—ΜΕΓΑΛΑ ΛΟΓΙΑ—Ο ΕΚΠ. ΟΜΙΛΟΣ—Ο κ. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ.

ΑΠΟ τὶς κουβέντες ποὺ ἄλλαξε στὸ πρῶτο συναπάντημά του ὁ Βενιζέλος μὲ τὸ Βασιλιά, κουβέντες παληκαρίσιες καὶ γιομάτες νόημα, μιὰ κουβέντα του ἀξίζει νὰ παθανατιστεῖ σὲ τούτη δῶ τὴ στήλῃ.

Ὁ Βασιλιάς τοῦ μίλησε γιὰ τὴ συναλλαγὴ καὶ γιὰ τοὺς συναλλαγάρχες κι ὁ Βενιζέλος τοῦ ἀποκρίθηκε :

— Οἱ Ἕλληνες πολιτικοὶ ποτὲ δὲν μπορέσανε νὰ φανοῦνε ἀνώτεροι ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον. Ποτὲ δὲν τὸ πέταξαν ὅταν ἔπρεπε νὰ τὸ πετάξουν. Κολληθήκανε πάνω στὴν Ἀρχὴ καὶ γενήκανε σκλάβοι τῆς ἀντὶ νὰ γίνουνε ἀφεντάδες της. Καὶ μιὰ καὶ γενήκανε σκλάβοι τῆς Ἀρχῆς, γενήκανε σκλάβοι καὶ στοὺς φίλους τους καὶ στὶς ἀπαίτησές τους.

Καὶ τὸν ρώτησε ὁ Βασιλιάς :

— Ἐσεῖς θὰ τὴν ὑποδουλώσετε τὴν Ἀρχή;

Καὶ τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ Βενιζέλος :

— Βεβαίωτα !

Ὑστερ' ἀπὸ αὐτὴ τὴν ὑπόσχεση, ποῦδωκε στὸ Βασιλιά, ποῦδωκε στὸ Ἔθνος, τὸ Ρουσφέτι καιρὸς πιά νὰ γράψῃ τὸ σάβανό του. Ἀρκετὰ πιά ὀργίλασε σὲ τούτονε τὸν τόπο, ἄρκετὰ τὸν ἀφάνισε καὶ μὴν ἔχοντας πιά τίποτις ἄλλο νὰ φανίσει, καιρὸς του νὰ χωθεῖ στὸ σάβανό του καὶ νὰ παυτεῖ «ἐν σκηναῖς δικαίων» τὸ ἀείμνηστο.

ΜΕΓΑΛΑ λόγια, λένε, εἶπε ὁ Βενιζέλος στὸ Βασιλιά, μεγάλα ταξίματα ἔκαμε. Ἐμεῖς ὥστόσο δὲν τὰ βρίζουμε μεγάλα οὔτε τὰ λόγια του, οὔτε τὰ ταξίματά του. Μίλησε σὰν ἕνας ἄθροπος ποῦχει μελετήσῃ βαθύ τὴν κατὰστασι, ποῦχει μπεῖ μέσα στὴν οὐσία, ποῦχει βρεῖ τὴ ρίζα τοῦ κακοῦ. Κ' ἔταξε ὅ,τι τάξει ἕνας ἄθροπος ποὺ πονάει ἀληθινὰ τὴν πατρίδα του καὶ ποὺ σέβεται τὸν ἑαυτό του.

Ἰσαμε τώρα ὁ Βενιζέλος δὲ μᾶς ἔδωκε καμιάν ἀφορμὴ γιὰ νὰ τοῦ ἀρνηθοῦμε τὰ δυὸ αὐτὰ χαρίσματα. Κ' εὐκόλως ποτὲ νὰ μὴ μᾶς τὴ δώσει.

ΜΑΣ ρωτάνε πολλοί φίλοι από τὸ Ἐξωτερικὸ τί γίνεται ὁ «Ἐκπαιδευτικὸς Ὀμιλός» κι ἂ θάρχινῇσι φέτος, ἢ πότε, τὸ πρότυπο δημοτικὸ σχολεῖο.

Τοῖς ἀπαντοῦμε. Ὁ «Ἐκπαιδευτικὸς Ὀμιλός» ἐργάζεται σοβαρὰ κι ἀποτελεσματικὰ γιὰ τὸ σκοπὸ του. Σὲ λίγο μάλιστα θὰ τυπώσει κι θὰ μοιράσει κι μιὰ ἐγκύκλιο ποὺ θὰ φαίνεται ἀπὸ δαύτη πῶς ἐργάζεται κι σὲ ποιὸ σημεῖο βρίσκονται οἱ ἐργασίες του κι οἱ ἐνέργειές του. Ὅσο γιὰ τὸ Πρῶτυπο σχολεῖο, αὐτὸ μαθαίνουμε πῶς θάνοιχτε τὸν ἐρχόμενο Σεπτέβρη.

Περσότερες πληροφορίες θὰ μᾶς δώσει μεθαύριω ἡ Ἐγκύκλιο τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Ὀμίλου.

★

ΓΡΑΦΤΗΚΕ καὶ ξαναγράφτηκε στὶς φημερίδες πὼς ὁ κ. Γαβριὴλ Βυζαντινός, γενικὸς γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας, γενικὸς ἑφορος τῶν Ἀρχαιοτήτων, καὶ γενικὸς —δὲν ξέρουμε καὶ μεῖς τί ἄλλο ἀκόμα— προμήθευε σὲ κάποιον Πατούσα πλαστογραφημένο ἀπολυτήριω Γυμνασίου καὶ τὰ κατάρρε νάν τονε γράφει καὶ στὸ Πανεπιστήμιον.

Ὁ κ. Βυζαντινὸς εἶναι τὸ μιμνῶρεφτο τῆς Ἑπανάστασης, γιατί ἡ Ἑπανάσταση ξετόπισε τὸν Καβαδία γιὰ νὰ κυλοθρονιάσει τὴν ἀρεντιά του σὲ τόσα ὀφίτσια. Ὁ καινούριος λοιπὸν ὑπουργὸς τῆς Παιδείας ἔχει χρέος, γιὰ πρώτη πρώτη δουλιὰ του, νὰ ξακριβώσει αὐτὰ τὰ μασκαριλίκια καί, ἂν ἀποδειχτοῦν ἀληθινὰ, νὰ «ἐπιστρέψει» τὸν κ. Βυζαντινὸ στὴν Ἑπανάσταση.

ΓΙΑΤΙ Η ΠΟΙΗΣΗ ΕΙΝΕ ΑΙΩΝΙΑ *

(Ὀμιλία ποὺ διαβάστηκε στὴ ΝΕΑ ΖΩΗ)

Στὸ τελευταῖο μου βιβλίο ὁ «Ἀπέθαντος» ἐπροσπάθησα τὴν ἴδια ἰδέα νὰ τὴν ἐκφράσω διαφορετικὰ σὲ δυὸ μοτίβα, στὸν ὕμνο στὴ Λύρα, καὶ τὸν ὕμνο στὴ Σύριγγα. Θὰ σὰς τ' ἀπαγγεῖλω καὶ τὰ δυὸ μὲ τὴν ἐλπίδα πὼς ὁ στίχος κι ὁ ρυθμὸς μπορέσουν ἴσως νὰ συμπληρώσουν ὅ,τι ἀλλοῶς μέινε ἀσυμπλήρωτο στὸ θέμα μου.

Ὕμνος στὴ Λύρα

Μικαρισμένος ὅπου σ' ἔπλασεν
ὄργανο ἐσὲ τῆς Ἀρμονίας,
ἢ στερνὴ νύχτα μὲ μὲν ἐκλείσει
τῆς τιτανομαχίας.

Μικαρισμένος ὅπου τοῦλινε
δικὸς σου νὰ γενῇ ἐφειρέτης
ἡρώων παρόμοια καὶ Θεῶν
κι ἀνθρώπων εὐεργέτης.

Καὶ σ' ἔδωκε, Λύρα, γιὰ σύμβολο,
στὶς Πιερίδες,

στὶς Χάριτες καὶ στὸν Ἀπόλλωνα
καὶ στὶς αἰθέριες Ἑσπερίδες.

Κι ἀπὸ τὸ Χάος μὲν ἀνάλαμψεν
ὁ κόσμος ὥσάν χάσμα
κι ὅταν τοὺς κύκλους του ὁ Ὑπερίωνας
μὲ τὸ αἰθερόδρομό του τὸ ἄστρο,

Πρώτη φορὰ μὲς στοὺς δριζόντες
ἐχάραξε, κ' ἡ μελωδία
σύγκαιρα ἀνάτελνε ἀπ' τὰ τέλια σου
ὠραῖσμα στὴ Δημιουργία.

Κ' ἔμοιαζε σὰν τὸ φυλλοθροῖσμα
ἀπὸ ξειφύρους σὲ κεδρῶνα
κ' εἶδες ὀλύμπιους νὰ λυγίσουνε
τὸ ἀλύγιστον ὀμπρός σου γόνα.

Καὶ σὰ μιὰν ἄγνι εἴσουν ὑπόσχεση
τῆς Ζωῆς καὶ σὰν οὐράνιο τόξο,
ὦ νοερὸ γιοφύρι ποὺ ἐνώσες
τὸ μέσα κόσμο μὲ τὸν ὄξω.

Κι ὅταν οἱ ἀνθρώποι ἀκόμα ζοῖσανε
σὲ σπήλια σὰ θεοὶ καὶ ζοῖδια
ἔκινες, Λύρα, ν' ἀντηχήσουνε
τὰ πρῶτα, πρῶτα τὰ τραγοῦδια.

Καὶ στὴν ἀκοή γλῶσσά βελούδιζες,
καὶ τὴν καρδίᾳ μιλάωνες στὰ στήθη,
κ' ἔφερνες γύρω ἀπὸ τὸν ἦχο σου
τῶν ἄγνων, τῶν ἀμέρωτων τὰ πλήθη.

Τὸν Ποιητὴ τέλος ἀνάστησες...
κι ὦ Λύρα γιὰ ἐρωμένη ἐσένα
σὲ δούλεψε καὶ στὰ δαχτύλια του,
τὰ μαγεμένα,

Μὲ τῆς στρωφῆς τὸ χέριμαρ,
σὰ γλῶσσομαῖα πῆδηξεν ἡ Γνώμη
καὶ σάλευσαν καὶ φτερουγίσανε
σὰν τὰ ποτῖα κ' οἱ νόμοι.

Κ' ἦρθες, ὦ Ὀρφέα! Καὶ σὲ δεχτήκιανε
τὰ πλήθη πῶς στὴν πολιτεία,
ἔτοιμα νὰ πάρουν τὸ λόγο σου
νὰ τὸν ἀλλάξουν σὲ θρησκεία.

Καὶ χτίσαν ἀγορὲς καὶ μέγαρα,
νιούς, βωμούς, μνημεῖα,
καὶ σὺντάξιν στρατοὺς καὶ κινεῖα
καὶ ποντοπόρα πλοῖα,

Καὶ πόλεμων μεγάλων σάλπισαν
τὰ τρόπαια καὶ τὰ νικητήρια
κι οἱ γυρισμοὶ σὰ μιὰν Ὀδύσσεια
κατόπι καὶ τὰ πανηγύρια.

* Ἡ ἀρχὴ στὸ περασμένο φύλλο.